JOC ȘI ÎNVĂȚARE

Prof. consilier școlar Bratu Rodica
Școala Gimnazială Al. I. Cuza Bacău
24 februarie 2016

- Nivel școlaritate recomandat: preșcolar, primar (clasa pregătitoare)

Categoria CES, vizată cu prioritate: copil cu TSA cu afectare intelectuală asociată

Caracteristici ale beneficiarului cu CES vizat cu prioritate:

-dificultăți în captare, menținere și concentrare a atenției;

-nu are formate strategii de lucru și de control al propriei activități;

-întârziere în dezvoltarea mentală;

-întârziere în dezvoltarea limbajului receptiv și expresiv;

-stereotipii verbale, ecolalie;

-sensibilitate/hipersensibilitate exagerată la atingere;

-comportament agresiv și autoagresiv;

-interacţiune socială necorespunzătoare vârstei cronologice.

Domenii de dezvoltare vizate : cognitiv **(C)**; emoțional **(E)**

La finalul activității ,copilul/elevul cu CES va fi capabil:

O1: să denumească fructe, legumele, animale(C);

O2: să grupeze fructele, legumele, animalele, în funcție de citerii diferite(C);

O3: să internalizeze succesiunea logică a activității, prin raportare la orarul vizual (C);

O4: să manifeste interes pentru activitatea apropusă (E);

O5: să se implice, în ritmul propriu, în realizarea sarcinilor (E).

Metode didactice: conversația dirijată, explicația, exercițiul, jocul didactic

Materiale didactice: carduri cu fructe, legume, animale, marionetă (păpușă)

Resurse de timp necesare: 50 min

SECVENȚELE ACTIVITĂȚII

Introducerea în activitate Se începe activitatea prin autoprezentarea din partea păpușii (își spune numele) și autoprezentarea din partea copilului (își spune numele). Păpușa va fi manipulată de profesorul consilier școlar.

Putem introduce copilul în activitate, printr-o serie de tips-uri (un cântecel, o serie de activități motrice, exerciții de brain gym etc) care să-i capteze atenția, să îl mobilizeze pentru începerea activității. Acest set de acțiuni pot deveni o ancoră pentru conectarea copilului în activitate și trebuie repetate și la finalul activității.

Se prezintă activitățile pe care el le va desfășura, pe cale verbală și vizuală (se folosește un orar vizual, cu secvențele/momentele activității) Profesorul se va folosi de modulațiile vocii, pentru a câștiga și menține atenția copilului.

Se folosește recompensa pentru a întări deprinderile nou formate la copilul cu CES, după fiecare reușită. Se oferă feedback cu referire la acțiunile copilului, reușite (ex: "Mă bucur că ....."; „Apreciez faptul că....."

Activitatea1: Fructe şi legume

Facilitatorul (consilierul școlar, sau alt profesor) se aşează în aşa manieră încât copilul să îi poată vedea faţa şi să poată vedea toate materialele pe care acesta le foloseşte.

Începerea activității se va face cu trimitere către orarul vizual, cu orientarea atenției copilului către pictograma corespunzătoare acestei etape. Consilierul extrage pictograma din orarul vizual (promptează), pentru ancorare în sarcina care urmează ("Acum lucrăm cu fructe și legume").

În etapa de modelare a comportamentului, facilitatorul pune pe masă un teanc cu carduri, amestecate. Va extrage prima carte, o va denumi și o va da deoparte. Îi va cere și copilului, apoi, să facă același lucru: să le denumească, indentificându-le corect și să le aşeze deoparte.

În funcție de nivelul de achiziții ale copilului, facilitatorul va putea extrage și denumi mai multe carduri, nu doar unul, până când copilul etichetează spontan unul dintre carduri.

Pentru etapa categorizării, facilitatorul alege un card cu legume/fructe din teancul cu carduri amestecate, denumește fructul/leguma ("Mărul este fruct"), urmând să îl aşeze într-un coș (recipient) separat, destinat categoriei corecte fructe/legume. Apoi, va solicita elevului să continue cu celelalte carduri, după același algoritm. ("Te rog să continui. Fă și tu la fel, cu următoarele carduri").

Secvența se repetă pentru fiecare categorie (fructe și legume).

Facilitatorul (consilierul școlar, sau alt profesor) va oferi explicații clare, va oferi un timp extins de realizare a sarcinilor atunci când este nevoie. De asemenea, în funcție de nivelul de dezvoltare a copilului, va trebui să se lucreze progresiv, folosind ca resurse:

- ✓ obiecte concrete;
- ✓ reprezentări grafice (cu grad de schematizare din ce în ce mai mare, introduse treptat).

Se va pune accent pe repetiţie, predictibilitate şi pe formarea de rutine, învăţare de tip unu la unu. Se va folosi prompt-ul verbal, gestual și fizic pentru a-i crește copilului încrederea în sine; profesorul consilier va oferi recompense materiale și verbale, încurajări și sprijin emoțional.

În funcție de nivelul copilului, se formulează întrebări suplimentare, privind caracteristicile legumelor/fructelor, legate de formă, culoare, gust etc. În cazul tulburărilor senzoriale, acest exercițiu este folositor ca parte a unui demers de desensibilizare senzorială.

Dacă apar manifestări agresive din partea copilului, pe parcursul activității, ele trebuie interpretate ca un indicator pentru profesor, în ceea ce privește compatibilitatea dintre nevoile, starea copilului și activitățile la care este invitat să participe.

Acest fapt impune adoptarea unor strategii de răspuns, urmărind cu precădere liniștirea copilului, detensionarea stării de agitație, cu evitarea suprastimulării lui, prin contact vizual, sau auditiv). Profesorul va avea întotdeauna variante de lucru alternative.

Astfel, el poate folosi diferite strategii (a se vedea la secvența de tips-uri), în funcție de cauza pe care o apreciază profesorul consilier (sarcina plictisitoare, durata prea mare a activității; suprastimulare senzorială etc).

Activitatea2: Animale

În funcție de nivelul de dezvoltare a copilului, se adresează întrebări suplimentare, cu referire la diferite aspecte legate de animalele reprezentate pe carduri: ce mănâncă, unde locuiește (la fermă, în pădure, în apă, etc), ce fel de animal este (domestic, sălbatic).

Profesorul va folosi promptul verbal, gestual și fizic pentru a-i crește copilului încrederea în sine; îi va oferi recompense materiale și verbale, încurajări și sprijin emoțional.

Pe parcursul întregii activități, pe măsură ce se trece de la o activitate la alta, profesorul orientează copilul către orarul vizual, manipulând pictogramele corespunzătoare, din orarul vizual.

Fiind copil cu TSA, scenariul va putea fi extrapolat, în funcție de domeniile lui de interes, folosinduse orice alte categorii (litere/cifre; anotimpuri; obiecte utilizate în diferite contexte).

Încheierea activității

Facilitatorul extrage pictograma corespunzătoare din orarul vizual (promptează), pentru revenire în clasă, după finalizarea activității.

Păpușa va fi reintrodusă în scenariu, manipulată de profesor, pentru a marca sfârșitul întâlnirii.

Se repetă și tips-ul inițial (un cântecel, o serie de activități motrice, exerciții brain gym etc.), pentru reconectarea copilului la activitățile clasei.

În orarul vizual construit la început, este indicată o pictogramă finală, reprezentând reîntoarcerea copilului în colectivul de colegi, în sala de clasă.